Archive of SID

اصول نگارش مقالات پزشکی

سید افشین شروفی (M.Sc) *

چکیده

با توجه به افزایش کمّی پژوهش ها در سال های اخیر و همچنین استقبال فزاینده اعضای هیأت علمی دانشگاه ها به نگارش مقالات پزشکی، لازم است مجموعه ای فراهم آید تا بتوان اصول یکنواختی را به منظور نگارش صحیح نتایج پژوهش ها ارایه دارد. لذا این مقاله به منظور راهنمایی اعضای هیأت علمی و پژوهشگران جوان در زمینه تدوین تحقیقات آنها گردآوری و تنظیم شده است.

واژه های کلیدی : مقالات، پزشکی، نگارش

مقدمه

مقالات پزشکی را می توان به سه گروه تقسیم کرد: ۱. مقاله های پژوهشی؛ ۲. گزارش موارد بیماری؛ و ۳. مقاله های مروری. نکاتی که در نوشتن این مقاله ها باید رعایت گردد،گرچه دربسیاری ازموارد مشابه است، ولی هریک دارای ویژگی های خاص خود می باشند. لذا در این مقاله بخش های مختلف یک مقاله پژوهشی را شرح می دهیم.

مقاله های پژوهشی

مقاله های پژوهشی نتیجه تحقیقات بنیادی یا کاربردی هستند؛منظور از پژوهش های بنیادی تحقیقاتی است که برای گسترش دامنه آگاهی پایه یک علم انجام می گیرند و ممکن است برخی از آنها برای توسعه پژوهش های کاربردی به کار روند. پژوهش های کاربردی برای یافتن راه‌حل‌های مناسب جهت حل مشکلات جامعه انجام می شوند و برای جوامع در حال گسترش، تحقیقات مطلوبی هستند(۱).

مقاله های پژوهشی باید معمولاً به ترتیب دارای بخش‌های زیرباشند:عنوان،نویسندگان،نشانی‌ها، چکیده، مقدمه، مواد و روش بررسی، یافته ها، بحث، پیشنهاد، تشکر وقدردانی، وفهرست منابع (۱،۲،۳،٤،٥،٦،۷).

عنوان

مؤلفان بسیار کمی از ارزش واقعی زمانی که صرف این قسمت حیاتی از کارشان می شود، آگاه هستند. هنگامی که یک مقاله روی میز سردبیر قرار می گیرد، عنوان، اولین چیزی است که دیده می شود و پیشاپیش شیوه بررسی مقاله را مشخص می کند. زمانی که مقاله چاپ می شود، عنوان، اولین چیزی است که خواننده در فهرست مطالب‌مشاهده می‌کند و اگرعنوان مقاله نامفهوم و مبهم باشد، خواننده ملزم و متعهد، که در همان زمینه کار می‌کند، ممکن است آن را در نگاه اوّل از دست بدهد. متأسفانه، راهنمایی زیادی دربارهٔ عنوان، در بخش راهنمای مؤلفان بیشتر نشریه ها، وجود ندارد(۸).

* عضو هیأت علمی، عضو هیأت تحریریه مجله علمی- پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مازندران ✉ ساری- دانشکده پرستاری و مامایی- گروه داخلی و جراحی

www.SID.ir
[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-12]

Archive of SID

عنوان مقاله در عین اختصار باید دقیق و گویا باشد (۷). عنوانی مناسب است که خواننده را به درستی از آنچه که درمقاله خواهد یافت آگاه کند(٤). معمولاً عنوان باید شامل ۸ تا ۱۰ کلمه (بدون در نظر گرفتن حروف ربط و اضافه) باشد(۷). عنوان مناسب باید پاسخگوی «چه چیزی» ، «چه کسانی» ، «کجا»(۷) و «چه زمانی» (۳) بوده و مبین مضمون اصلی آن باشد(۷،۲،۱).

نویسندگان

اسامی نویسندگان به ترتیبی که موردنظرنگارندگان مقاله می باشد، ذکر می شود(۷،۱). بایستی دقت کرد که تصمیم گیری در مورد نویسندگان قطعی باشد، زیرا درخواست های بعدی جهت افزودن یا حذف اسامی شیوه پذیرفته شده ای نیست(۱).

گروه ونکور(کمیته بین‌المللی ویراستاری نشریه‌های پزشکی)تأکید می کنندکه تمامی نویسندگان باید کمک اساسی در تمام موارد ذیل و نه یکی از آنها کرده باشند: الف) دیدگاه کلی و طرح مطالعه یا آنالیز و تفسیر داده ها؛ ب) تهیه دست نوشته مقاله یا بازنگری منتقدانه قسمت های مهم آن؛ و ج) تأیید نهایی نسخه ای که قرار است چاپ شود.نظارت کلی برگروه تحقیقاتی یا شرکت تنها در جمع آوری اطلاعات یا صرفاً بالا بردن پایه های پروژه کافی نیست(۸).

نشانی ها

نشانی تمام نویسندگانی که نام آنها در صفحه اوّل مقاله ذکر می شود، باید ارایه شود. همچنین نویسنده اصلی یا فردی که مسؤول ارتباط با خوانندگان است مشخص می‌شود وآدرس کامل وی دراختیار خوانندگان قرار می گیرد (۹،٤). این کار به مجلات کمک می کند تا نمونه (Reprint) مقاله را برای نویسنده اصلی مقاله ارسال کنند(۱). همچنین در صفحه اول سازمانی که اعتبار تحقیق را تأمین کرده معرفی می شود(۷،۱۰).

چکیده

در فضای مختصری که برای نگارش چکیده درنظر گرفته می شودتنها می توان به ذکر توضیحات ضروری بسنده کرد(۱۱،۲). چکیده باید- بسته به حجم مقاله- ۱۵۰ تا۲۵۰کلمه باشد(٤،۷). برخی نیزعقیده دارندکه چکیده ۵ درصد کل مقاله را شامل می شود(۷). در این بخش باید هدف از بررسی و پژوهش، روش‌های اصلی شامل سوژه‌های مورد آزمایش و روش‌های دست یافتن به داده ها و چگونگی تجزیه و تحلیل آنها ، یافته های مهم و معنی دار بودن آماری آنها و نتیجه گیری های عمده مطرح شود (۱۱،۷،٤،۱). چکیده مقاله باید به گونه‌ای نگاشته شود که برای عموم خوانندگان مجله، قابل فهم باشد(٤).

درنگارش چکیده مقاله بایدازذکرجداول، نمودارها، منابع، وکلمات اختصاری ناشناخته، خودداری گردد (۷،۲،۱). همچنین در تنظیم چکیده مقاله دستور زبان به صورت سوّم شخص ارایه می‌شود(۷). سخن آخراین که هرقدرهم نگارش یک چکیده مناسب باشد، نمی تواند باعث نجات یک تحقیق ضعیف شود. به عبارت دیگر، اگرچکیده ای خوب نوشته شود، احتمال عدم پذیرش یک پژوهش خوب را کاهش می دهد (۱۱).

در انتهای چکیده ۳-۱۰ کلمه کلید واژه باید به کار برده شود (۷). بایستی حتی الامکان این لغات اختصاصی و در برگیرنده مطالب ارایه شده در مقاله باشند(٤).

مقدمه

مقدمه $\frac{1}{5}$ کل مقاله را تشکیل می‌دهد(۷). در این قسمت باید منظور از پژوهش به روشنی بیان شود (۱۲،۷،٤،۳،۱).همچنین بایدبه طورکامل مشخص نمود چرا انجام این بررسی لازم بوده و کدام سؤال یا سؤالات با انجام پژوهش پاسخ داده می شود(۷،۱). درمقدمه می‌توان سابقه علمی موضوع را به طور خلاصه در یک یا دو پاراگراف ذکر نمود (۷،٤،۲،۱). مرور نشریات نباید در

www.SID.ir
[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-12]

Archive of SID

مقدمه ذکر شوند. فقط به منابعی اشاره کنید که برای مقبولیت مطالعه شما اساسی است(۸). نویسنده مقاله در طی مقدمه باید بیان کند که با توجه به اطلاعات موجود چرا همچنان انجام تحقیق وی ضرورت دارد. در این قسمت باید از تفصیل و به دنبال هم آوردن یک سلسله مقالات گذشته اجتناب کرد (۷،۳،۱). در واقع باید بگویید که نتیجه کارشمار چگونه به تکمیل اطلاعات گذشته یا رفع ابهامات احتمالی یا حل مشکل خاصی کمک خواهد کرد(۱). در مقدمه محل و زمان انجام مطالعه را نیز باید بیان نمود (۷،۱).

مواد و روش بررسی

در این قسمت چگونگی بررسی باید به نحوی بیان شود که پژوهشگران دیگر نیز بتوانند به راحتی آن را تکرار کنند (۱۳،۷،۱). جامعه مورد مطالعه و نحوه انتخاب موارد مشاهده یا تجربه به روشنی باید توضیح داده شوند (۷،٦،٤،۱). درصورتی که روش جدیدی در پژوهش به کارگرفته می شود، باید شرح کامل آن داده شود (۷،۳). همچنین دلیل به کارگیری این روش و در نهایت محدودیت ها و نارسایی های آن باید ذکر شود. چنانچه روش قبلاً به‌کاربرده شده ومنتشرشده است،ضمن معرفی مرجع باید آن را به طور خلاصه دوباره شرح داد (۷). اگر در پژوهش از داروی خاصی استفاده می شود، اسم ژنریک، مقدار، و طریق استفاده آن لازم است بیان شود (۷،٦،۲). اما در تجربیات انسانی از ذکر اسامی بیماران یا ذکر شماره های بیمارستانی آنها باید خودداری گردد. آزمودنی چنانچه حیوان، گیاه یا میکروب باشد، ویژگی های آزمودنی گونه حیوانی باید شرح داده شود (۷). دستگاه های مورد استفاده با ذکر نام شرکت و کشور سازنده دراین قسمت آورده می شود (٦).

در این بخش روش های آماری به کار برده شده باید ذکر شود و چنانچه از روش های آماری غیرمعمولی استفاده‌شده است مرجع آن ذکرگردد. درغیراین‌صورت، ذکر مرجع ضرورتی ندارد(۷).

گرچه بیشترمجلات رعایت ملاحظات اخلاقی را پیش نیاز پذیرش مقاله می دانند، ذکر برخی از ویژگی های اخلاقی در متن مقاله نیز ممکن است لازم باشد. به طور مثال، توضیح درمورد برخی مشکلات عملی در راه جلب موافقت افراد مورد مطالعه در مورد کاربرد یک روش درمانی رضایتبخش ضروری است(۳). روش ها را نباید با نتایج مخلوط نمود و از ذکر نتایج در این بخش باید خودداری نمود (۷).

در پایان این بخش باید گفت که شایعترین عامل رد شدن یک مقاله، اشکال در بخش روش تحقیق است (۳) و بر این اساس بار دیگر نکاتی که باید در بخش روش ها گنجانده شود مرور می کنیم:

الف) این مطالعه چگونه طراحی شده:

- توضیح تان کوتاه باشد
- بگویید که Randomisation چگونه انجام شده است

ب) مطالعه چگونه انجام شده است:

- توضیه دهید که موارد مطالعه چگونه انتخاب و جمع آوری شده اند
- دلایل حذف موارد را ذکر کنید
- جزییات مربوط به موارد استفاده شده را ارایه دهید
- دوز دقیق داروها را ارایه کنید
- فرم دقیق درمان و جزییات قابل درک دستگاه های غیر معمول را ذکر کنید
- ملاحظات اخلاقی را متذکر شوید

ج) داده ها چگونه تحلیل شده اند

- از Pvalue برای رد فرضیه صفر استفاده کنید
- توان مطالعه (اشتباهB) را ارایه دهید
- آزمون‌هایی راکه برای تحلیل آماری استفاده‌کرده‌اید، دقیقاً ذکر کنید (۱۲،۳).

نتایج

www.SID.ir

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-12]

Archive of SID

در بخش نتایج، باید پاسخ تمام سؤالات مطرح شده در مقدمه ارایه شود. این پاسخ ها احتمالاً قابل انتظار بوده اند. در غیر این صورت، باید درعقاید اولیه تجدید نظر به عمل آورد. ممکن است به نتایج جدید و غیر منتظره ای نیز رسیده باشید، که در این بخش ذکر می شود (۵،۳). این بخش بایدبا نظم وترتیب منطقی و برپایه مشاهدات مستقیم و بدون هیچ اظهار نظری بیان شود(۷،۵). از روش های مختلفی برای ارایه نتایج استفاده می شود. برای بیان نتایج می توان ازمتن،جدول، تصویر، نمودار و غیره استفاده نمود (۷،۵،٤،۳،۲،۱) ، اما باید به استفاده صحیح از آنها توجه داشته باشیم(۹،٤).

متن: هرگاه بتوان با زبان ساده وغیر ریاضی با خواننده ارتباط برقرار کرد، نتایج به صورت متن ارایه می شود. لازم به ذکر است که حتی اطلاعات مندرج در جدول ها و تصاویر به شرح و توضیح در متن نیاز دارند. برای نوشتن متن باید از شناخته به ناشناخته پرداخت. اعشار غیر ضروری را می توان حذف نمود. وقتی تعداد کم است از درصد نباید استفاده کرد. همچنین برای نشان دادن نتایج اعداد زیاد، می توان از میانگین، میانه، و انحراف معیار استفاده نمود(۷).

جدول ها: بی گمان جدول زمانی به کار می آید که یافته ها بیش از چند عدد باشند به گونه ای که آوردن آن در متن خواننده را سردرگم کند(۱). تنظیم یک جدول مناسب قواعدی دارد که در زیر مورد اشاره قرار می گیرد. به طور معمول برای ۱۰۰۰ کلمه متن (چهار صفحه ماشین شده) یک جدول یا تصویر آورده شود. توالی جدول باید با تسلسل متن همخوانی داشته باشد. هر جدول شامل عنوان، سرستون، سرردیف، پانوشت، و شماره باشد. عنوان جدول بایدکوتاه و واضح باشد و بیانگر آن باشد که اطلاعات ارایه شده مربوط به چه چیزی،درکجا وچه هنگام است.حروف‌عنوان جدول بزرگتر از سرردیف ها نوشته شود و عنوان باید در بالای جدول درج گردد (۷). جدول ها نباید بیش از اندازه بزرگ باشند و باید ساختاری پسندیده داشته باشند. اشتباهات جمع بندی یا درصدهایی که مجموع شان صد نمی شود، در آنها وجود نداشته باشد(۱). تعداد طبقات یک جدول تابع قانون کلی نیست، ولی تعداد طبقات متغیر دریک جدول نباید آنقدرکم باشد که بعضی نتایج در آن گم شود و نه آنقدر زیاد که تجزیه و تحلیل را مشکل سازد(۷).

تصاویر و نمودارها: یک تصویر خوب به اندازه هزاران کلمه ارزش دارد(۷،۳). آنچه را نتوان به وسیله متن یا جدول بیان نمود تا مقصود حاصل شود باید به کمک تصویر و نمودار بیان کرد(۷). نمودار می تواند نتایج آماری شما را ارایه دهد. با کمک یک نمودار مطالب آسانتر در ذهن جایگزین می شوند تا با نوشتن متن و جدول (۳). تصویر و نمودار بدون مراجعه به متن باید گویا باشند. لذا نشانه های درون تصویر و زیر نویس بایدبه خوبی تنظیم شوند. عنوان و شرح تصویر یا نمودار در زیر آنها می آید(۷). برای جلوگیری از جابه جایی تصاویر باید براساس متن پشت آنها را شماره گذاری نمود (۷،٦).

کیفیت عکس ها باید خوب باشد و عکس چهره بیمار باید همراه با رضایت نامه باشد(۲).

بحث

در این بخش باید یافته های اصلی مطالعه و نقاط ضعف روش تحقیق را شرح داد (۹،۳). اشکالات ، محدودیت ها، و مشکلاتی که در تعمیم پذیری نتایج حاصل از پژوهش وجود داشته و یا به عللی اعتماد و اعتبارنتایج یا روش گردآوری اطلاعات وطرح پژوهشی را مخدوش می نماید، مورد ارزیابی قرار گرفته و بیان می شود و پیشنهادات لازم برای رفع این موانع را باید برای سایرپژوهشگران مطرح کرد(۷). باید نتایج مطالعات

www.SID.ir
[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-12]

Archive of SID

قبلی را مدنظر قرار داده و سعی نمود در صورت لزوم هرگونه تشابه یا عدم هماهنگی بین کار خود و دیگران را توضیح داد(۷،۳). ازاظهارنظر در زمینه هایی که داده ای وجود ندارد یا داده های کنونی برای نتیجه گیری کافی نیستند، باید خودداری نمود(۷،۲،۱). وظیفه نویسنده در اینجا نشان دادن برتری مطالعه خود نسبت به مطالعات قبلی نیست، بلکه هدف، مقایسه نقاط قوت و ضعف می باشد. نویسنده نبایدنقاط ضعف مطالعه خود را در مقایسه با مطالعات دیگر مخفی کند ومخصوصاً باید درمورد این که چرا به پاسخ متفاوتی نسبت به سایرمطالعات رسیده است، بحث کند. اگر نویسنده نداند که چرا نتایج به دست آمده نسبت به نتایج دیگران متفاوت است، نباید نسبت به نتایج مطالعه خود ادعایی داشته باشد و مطمئناً نباید فرض را بر درست بودن نتایج خود وغلط بودن نتایج دیگران بگذارد(۲).

نتیجه گیری بهتراست جنبه «اظهار عقیده و پیشنهاد» داشته باشد، مگر این که قطعی و بدون ابهام باشد(۲).

به طور خلاصه باید گفت که ساختار پیشنهادی در مورد بحث مقالات علمی به شرح زیر است:

- بیان یافته های اصلی
- نقاط قوت و ضعف مطالعه
- نقاط قوت وضعف درمقایسه با سایرمطالعات،خصوصاً بحث در مورد هرگونه تفاوت در نتایج
- مفهوم مطالعه: مکانیسم های احتمالی و راهبردهایی برای پزشکان یا سیاستگزاران
- سؤالات پاسخ داده نشده و بررسی های آینده(۱٤).

فهرست منابع

اهمیت بخش منابع یک مقاله، گاهی اوقات از سوی نویسندگان بی تجربه نادیده گرفته می شود(۸). در حالی که مقالات علمی بدون معرفی منابع کم ارزش اند.

منابع را می توان به صورت الفبایی و یا ترتیبی که در متن می آید، ارایه داد. به هر صورت شماره منبع و یا نام نویسنده در متن مقاله آورده می شود تا قسمتی که از هر یک ازمراجع اقتباس‌شده ویا به آنها ارجاع داده می‌شود، مشخص گردد. چگونگی ذکر منابع در قسمت راهنمای هرمجله آورده‌شده است(۱۵). با این وجود، برای نگارش صحیح منابع، اشاره به موارد زیر مفید به نظر می رسد.

منابع فارسی

کتاب: نام خانوادگی نویسنده-کاما- نام کوچک نویسنده- نقطه- عنوان کامل کتاب- نقطه- شماره جلد- کاما- شماره ویرایش- نقطه- محل نشر- دونقطه- ناشر- کاما- سال انتشار- نقطه

مقاله: نام خانوادگی نویسنده-کاما- نام کوچک نویسنده- نقطه- عنوان مقاله داخل گیومه- نقطه- نام مجله- کاما- شماره سال- کاما- شماره نشریه- فصل و سال انتشار- دونقطه- شماره صفحات مقاله

مثال کتاب با یک نویسنده: حسینی، ابوالقاسم. ***اصول بهداشت روانی***. مشهد: دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۱۳۷۱.

مثال کتاب با دو نویسنده: معنوی، عزالدین؛ فدایی، فرید. ***خواب و رؤیا از دیدگاه پزشکی***. تهران: دانشگاه تهران، ۱۳٦۷.

مثال ترجمه یک اثر: مور، کیت ال. ***تکامل جنینی انسان***. مترجمین: علیرضا فاضل، هاله حبیبی،مهنوش فروغی. مشهد: کتابستان، ۱۳۷۱.

مثال کتاب چند جلدی با عنوانی عام و عنوان هایی خاص هر جلد: هاریسون، تنسلی راندولف. ***اصول طب داخلی هاریسون***. ج۳: بیماری های دستگاه گوارش، ترجمه محمدناظم. تهران: چهر، ۱۳۵۹.

چنانچه جلدها عنوان جداگانه نداشته باشند، تنها به گذاشتن ج۲ یا ج۳ و... اکتفا می کنیم. توجه داشته باشید که مترجم خاص هر جلد جانشین مترجم اوّل می شود.

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-12]

www.SID.ir

Archive of SID

مثال ویرایش های یک اثر:آل محمد، محمدمهدی. ***میکروبشناسی عملی.*** ویرایش دوّم. تهران:نشر دانشگاهی، ۱۳٦۵.

مثال مقاله (از یک مجله یا روزنامه): حاجی ترخانی،امیرحسین. «جامعه پزشکی واستفاده از اطلاعات علمی». ***مجله دانشگاه علوم پزشکی ایران،*** تابستان ۱۳۷۳: ۷۲-۷٦.

منابع لاتین

شیوه درج فهرست منابع لاتین و رعایت نقطه گذاری ها بین عناصر، به طورکلی مانند منابع فارسی است. درحوزه علوم پزشکی، قراردادی با عنوان «ضوابط یکنواخت برای نوشتارهای قابل ارایه به مجله های علمی حوزه علوم پزشکی»توسط «کمیته بین المللی سردبیران مجلات پزشکی» تهیه و تنظیم شده است. این ضوابط به فارسی هم ترجمه شده است.

کتاب: نام خانوادگی نویسنده- حرف اول نام کوچک نویسنده- نقطه- عنوان کتاب- نقطه- شماره ویرایش- نقطه- محل انتشار- دونقطه- ناشر- کاما- سال انتشار- نقطه

مقاله:نام‌خانوادگی نویسنده- حرف اول نام‌کوچک نویسنده- نقطه- عنوان مقاله- نقطه- عنوان مجله- نقطه- سال انتشار- نقطه ویرگول- جلد- شماره نشریه(بایستی داخل پرانتز باشد)-دونقطه- شماره صفحات مقاله

مثال کتاب با یک نویسنده:

Armitage P. ***Statistical methods in medical research.*** 2nd ed. Oxford: Blackwell scientific publication, 1989.

مثال فصلی ازیک کتاب که هرفصل آن را نویسنده خاصی تدوین کرده باشد:

Weinstein L, Swartz MN. Pathogenic properties of invading microorganism. In: Sodeman WA, (ed): ***Pathologic physiology.*** Philadelphia: WB Saunders, 1974: 457-72.

عناصر این بخش شامل: نام نویسنده فصل- عنوان فصل- کلمه (در=In)- نام نویسنده اصلی کتاب- عنوان کتاب اصلی- محل نشر- ناشر- سال نشر و شماره صفحات فصل. نماد(:) نشان دهنده صفحه است.

اگر تعداد نویسندگان کمتر از شش نفر باشد، اسامی همه آنها نوشته می شود ولی اگر از این تعداد تجاوز کند، نام شش نفر اوّل ذکر می شود و پس از آن عبارت (و دیگران= et al) اضافه می گردد.

در کتابنامه نویسی فارسی در زیر عنوان مقاله یا کتاب باید خط کشید و یا آن را با حروف ایتالیک نوشت، اما اگر منبع مورد استفاده از متون مقدس مانند قرآن باشد، نباید زیر آن خط کشیده شود.

درفهرست‌منابع فارسی،عنوان مقالات چاپ شده در مجلات یا سمینارها،فصلی ازیک کتاب،وتمامی گزارشات علمی چاپ نشده در داخل گیومه قرار می گیرد(۵).

فهرست منابع

۱.کیمیاگر، مسعود؛ عزیزی، فریدون. راهنمای نوشتن مقاله های پزشکی. ***ضمیمه مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی،*** ۱۳٦۸: ۲۱-۲٤.

۲.جزایری،منوچهر.اصول نگارش مقالات پزشکی. ***مجله علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران،*** سال اوّل، شماره اوّل، ۱۳٦۹: ۲۱- ۲۸.

۳.علیخانی،کتایون. چگونه مقالات پزشکی را تنظیم و ارایه نماییم. ***ویژه نامه مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران،*** فروردین ۱۳۷۸.

٤.خدمت، حسین و همکاران. ***روش تحقیق در علوم پزشکی.*** تهران: نشر طیب، ۱۳۷۸.

www.SID.ir

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-12]

Archive of SID

۵.مدیر امانی،پروانه؛ صبوری،امیرحسین. اصول نگارش انواع نوشتارهای پژوهشی در حوزه علوم پزشکی. **نوید**، سال سوّم، شماره ۱۲، ۱۳۷٦.

6. International Committee of Medical Journal Editors. Uniforms requirements of manuscripts submitted to biomedical journal. ***Annals of Internal Medicine.*** 1 January 1997; 126(1).

۷.رهنما،پروین. راهنمای نگارش مقاله های پزشکی. ***طب و تزکیه***، شماره ۳۱، زمستان ۱۳۷۷.

۸.هال،جورج م. چگونه مقاله بنویسیم، ترجمه: حسین خدمت. تهران: انتشارات رایزن، ۱۳۷۸: صفحات ٦۵، ۵٦،۵۵،۳.

9. Guidelines for evaluating papers on educational interventions. ***BMJ.*** 1999; Vol. 318: 1265-7.

10. Instructions to authors. ***British Journal of Surgery.*** 1999; 86: 575-6.

11. Tape GT, Hickam DH, Poses RM. How to write a good abstract. ***Medical Decision Making.*** 1996.

12. Bailar III John C, Mosteller Fredericks. Guidelines for statistical reporting in articles for medical Journals: amplifications and explanations. ***Annals of Internal Medicine.*** 1988; 108: 266-73.

13. Rankin M, Esteves Maureen D. How to assess a research study. ***AJN***. December 1996; 96(12): 32-36.

14. Docherty M. The case for structuring the discussion of scientific papers. ***BMJ.*** 1999; 318: 1224-5.

۱۵. احسان،پور سهیل.راهنمای نگارش مقاله های پزشکی. ***مجله علمی دانشکده پرستاری و مامایی اصفهان.*** شماره ۷، زمستان ۱۳۷٦.

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-12]

www.SID.ir